

zveza je naprosila nekatera zboljšanja za delavce tega zavoda. »Patriotje« 17ih %, kateri imajo za zaupnika akcionarja Ricchetti, podpredsednika mestnega sveta in dež. zbora, ki je »liberalni naprednjak« kakor dr. Pitacco, so odgovorili: »Ne, mi se ne pogajamo z zvezo kovinarjev; ali po preteku nekaj dni — presrašen od energičnega nastopa delavcev — so dovolili čez pol milijona kron za povišanje plač.

Mesec dni je že minulo, odkar je zveza kovinarjev poslala tržaškemu tehničnemu zavodu spomenico, v kateri so zahtevali za kotlarje majhen priboljšek. Ali »patriotje« 17ih odstotkov, pod poveljstvom Ricchetti, prijatelja dr. Pitacca, niso še do danes odgovorili na omenjeno spomenico.

Kaj naj še pričakujemo od predavanj takih poslancev, kakor je Pitacco? Kdo je ta gospod? Koga zastopa? Kake interese more braniti? Interese delavcev? Ne! Dr. Pitacco je poslanec buržvazije, to je onih, ki so nasprotni delavskemu razredu. Dr. Pitacco je znano, da ne more zastopati delavcev, ker nima od delavcev in njih organizacij nobene podpore. Kdaj so se poslanci buržvazije tržaške protivili, da bi se Lloydovi parniki gradili na Angleškem? Kaj je naredil dr. Pitacco, da bi preprečil zaroto med liberalno-narodnjaško administracijo in Frankfurterjem, s pomočjo katere so hoteli premagati štrajk livarjev. Takrat so se zvezali inženirji mestne delavnice, Galatti s Frankfurterjem, in skušali so premagati delavce z gladom. Ali dr. Pitacco ni interveniral v prid štrajkaščim proti svojim prijateljem, mestnim inženirjem!

Dr. Pitacco naj se — namesto da se kaže blagoslovenega delavcem arzenala — pobriga raje pri mestni upravi (katera je v rokah njegove stranke), zakaj daje mestnim delavcem s stalno plačo le začetne umazane štiri krone na dan (dosedaj niti pripoznane, da se s tem »oškodujejo« privatne obrti, to je različna Frankfurterjeva podjetja). Dr. Pitacco naj reče svojemu prijatelju Ricchetti, podpredsedniku mestnega sveta, da je sramota, da njegov zavod, ki gradi oklopnice na 17%, noče pripoznati delavskih organizacij. Dr. Pitacco naj poskusi, da se že danes prepreči poizkusi mestnih delavnic Galatti, postaviti na cesto deset kovinarskih delavcev, kar se pripravlja, kakor se mi je povedalo. Dr. Pitacco naj vse to stori in potem naj se — ako mu je drago — predstavi zopet delavcem, da jih obvesti o tem, kar je dosegel... (Odobranje.)

Vam, delavcem, pa svetujem: Ne zaupajte narodnjakom. Pri borzi in »Tergesteu« se ne ukvarjajo z narodnjakstvom. Italijanski kapitalisti so edini s slovenskimi, nemškimi in celo turškimi kapitalisti, kadar gre za obrambo njih interesov, in vsi skupaj snujejo zarote zoper proletarske interese. (Odobranje.) Delavci arzenala, organizirajte se in zaupajte samo v moč lastne organizacije, lastnega razreda! (Burno odobranje.)

Gosp. Sigon izjavlja, da je v odbor štirih Pitaccovih prijateljev imelo zaupanje mnogo arzenalskih delavcev.

Klici: Kateri? Saj je tu zbranih sto delavcev arzenala in vsi (razum vas štirih) so nasprotni vašemu obnašanju in vašemu dr. Pitaccu! ... Kje so torej vaši odposlanci?

Pitacco stopi zopet na govorniški oder, da bi podal »zelo kratko izjavo«. Tudi jaz — pravi — morem zastopati delavce.

V tem zadnjem Pitaccov glas ostro zvižganje. Od raznih strani se slišijo klici: Vi zastopate prodane delavce in krumirje! Vi zastopate poslance, ki bežijo, kadar se ima glasovati proti vojaškemu predlogom in proti vladi.

Ko preneha zvižganje in utihnejo osoljene opazke, povzame Pitacco zopet besedo ... izpremenivši svoj argument:

»Jaz« — pravi — »nisem prišel sem, da si napravim volilno reklamo.«

Klici: Po kaj ste pa prišli?

Pitacco spozna slednjič svoj položaj, stopi z govorniškega prostora in zapusti dvorano med splošnimi burnimi klici navzočih.

Predsednik skuša izpregovoriti nekaj besed v prilog Pitaccu, ali delavci arzenala se odstranijo zvižganje.

Ljubljana in Kranjsko.

— **Zapiranje trgovin v Ljubljani.** Snoči je sklicalo »Društvo slovenskih trgovskih sodelavcev« k Perlesu shod, da sklepa o nadaljnjih korakih v boju za zgodnejše zapiranje trgovin; zbrani trgovski sodelavci so sklenili pozvati delegacijo, da urgira na deželni vladi izvršitev zahtev, predloženih v spomenici. Shod je bil prav zanimiv, ker je pokazal, da je vse besedičenje o složenem nastopanju šefov in storudnikov lažljivo in škodljivo za sodelavce. Na shodu so padale jako pikre besede na adresu posameznih trgovcev, ki prav nesramno izkoriščajo svoje osobe. Pri nekem trgovcu, da omenjamo le en zgled, ki ima več trgovin in nad trideset uslužbencev, se danes nimajo tri govski sodelavci poldrugournega opoldanskega oddiha, ki jim gre po zakonu: po 12. zapuščajto trgovino in ob 1. so že zopet na tlaki. Tudi glede na večerno zapiranje so se čule pritožbe in še vedno se dobe v Ljubljani trgovci, ki bi svoje uslužbenke držali najraje do polnoči v prodajalni. Značilno je, da so ravno tisti trgovci najhujši izkoriščevalci, ki veljajo v javnosti za največje narodnjake in ki nosijo ob vsaki priliki veliki zvonoc.

— **O tržaški zavarovalnici zoper nezgode** nam prihajajo zadnji časi pritožbe, da silno počasi posluje. Preiskanje neugodnih slučajev in razne administrativne zadeve pred vročitvijo dekreta o renti trajajo včasih po pol leta in več, kar občutijo posebno hudo tisti delavci, katerih popolna nesposobnost za delo traja nad 20 tednov. Na mnogih dopisih je tudi (menda ne namenoma?) izpuščen dostavek o pravici in roku za pritožbo na razsodišče. Za sedaj se omejujemo le na zahtevo, da se ti nedostatki odpravijo.

— **Predavanje o dunajskem delavstvu** je obljubil ljubljanski »Vzajemnost« sodr. Ivan Cankar, na kar že sedaj opozarjamo sodruge. Dan predavanja naznanimo prihodnjič.

— **Knjižnica »Vzajemnosti« v Ljubljani** (Selenburgova ulica 6/II.) je odprta v nedeljo dopoldne od 10. do 11. in popoldne od pol 2. do pol treh. Ob torkih od 6. do 7. zvečer, ob sredah pa od 8. do 9. zvečer. — Knjižničar.

— **Sodruge in sodruge opozarjamo** na plesno šolo »Vzajemnosti«, ki je vsako nedeljo in praznik od 3. popoldna do 7. zvečer v mali dvorani »Narodnega doma«. Poučuje se vse navadne in moderne plesne za majhno pristojbino, ki je za zveze člane znatno znižana. Ker ima zveza s plesno šolo obilo stroškov, prosí za marljivo agitacijo.

— **Kdor se hoče prihodnjo soboto neprijetno in dobro zabavati**, naj pride na socialistični ples v »Narodnem domu«, ki se bo letos vršil v veliko večjem obsegu kakor druga leta. Kdor bi bil slučajno zadržan, naj se oddolži s tem, da kupi eno ali več vstopnic.

— **»Družinski koledar«** dobe sodrugi na Kranjskem v prodajalnah vseh konsumnih društev; dalje pri sodr. Grašiču v Kranju ter zvezi v Ljubljani. Kdor nabere in vpošlje vsaj 5 K za ljubljanski sklad »Zarje«, dobi po pošti en koledar zastoni.

— **»Rdeča noč.«** Podružnica kovinarjev na Jesenicah priredi v nedeljo 12. t. m. svojo obilnatno letno predpusno veselico pod naslovom »Rdeča noč«. Začetek veselice ob 7. zvečer. Vabi se vse prijatelje kovinarjev, da se udeležijo te veselice. Žal jim ne bo; spored je zelo zanimiv.

— **Vojaška novačenja** se prične letos v Avstriji dne 1. marca, v Bosni pa 1. aprila.

— **Kanal-zbiralniki**, ki jih bo izvršila tvrdka »Rella & Neffe«, se prične graditi to pomlad. Tvrdka je dala doslej na Poljskem napisu izkopati pri vsakem hišnem kanalu globino do izliva. Cevi leže 3—4 m pod nabrežjem. Kanala se ne izpeljeta ob obeh straneh Ljubljane, nego tudi ob Gradaščici.

— **Razstreljevanje v glavni strugi Ljubljane.** Skalnata laporjeva tla v glavnem kanalu, ki segajo od Fužin do šentpeterske vojašnice, bo treba z dinamitom razstreliti, preden se more struga poglobiti. To razstreljevanje se je to zimo pričelo na črti Moste-vojašnica; vrši se že kakih 6 tednov z malimi presledki. Razstreljen svet v strugi se zatem sproti čisti na ta način, da se material odvoža z malimi parnimi stroji in vozovi na odkladališče na Kodeljevo. Veliki bager pa strugo obenem poglobuje. — Ker meče razstreljivo v zrak drobne odlomke kamena daleč naokolo, je treba občinstvu paznosti, ker se alhko pripeti kaka nezgoda, če se kdo preveč približa pozorišču.

— **Nenadna smrt.** Na Dunaju je umrl v četrtek ponoči ljubljanski zobozdravnik dr. H. Perenyi. Pokojnik je izvrševal zobozdravniško prakso že več let v Ljubljani in je bil v mestu splošno priljubljen. Na božične praznike se je peljal na Dunaj k staršem ter se podvrnil v sanatoriju Löw operaciji. Kmalu po prestani operaciji je umrl na srčni slabosti.

— **Umrli so v Ljubljani:** Fran Jeraj, hlapec, 61 let. — Dušan Milavec, sin uradnega slude, 3 leta. — Marija Blaž, bivša služkinja, 73 let. — Otmar Cebin, rejenc, 22 dni. — Antonija Jereb, rejenka, 4 leta. — Mihael Krmelj, učitar, 70 let. — Alojzij Leben, posestnikov sin, 17 let. — Helena Ermelini, postrežnica, 74 let.

— **Mestna zastavljavnica** naznanja, da se vrši tamesečna dražba v novembru 1911 zastavljenih dragocenosti (zlatnine, srebrnine, draguljev itd.) in v januariju 1912 zastavljenih efektov (perila, blaga, strojev, koles itd.) dne 16. t. m. od 8. do 12. dopoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2.

— **V mestni klavnic** so zaklali od 22. do 29. decembra 51 volov, 2 bika, 6 krav, 179 prašičev, 69 telet, 8 kostrunov, 7 kozličev; vpeljali pa so 256 kg mesa, 8 prašičev, 25 telet in 2 kozliča.

— **Dva železobetonska mosta** dobi Ljubljana tekmo letošnjega, odnosno prihodnjega leta. Prvi bo šentpeterski, ki se zgradi to pomlad, drugi pa frančiškanski, ki bo zgrajen prihodnje leto.

— **S trebuhom za kruhom.** V četrtek se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 22 Hrvatov in 40 Poljakov, 17 Bošnjakov je šlo v Heib, 27 Kočevarjev na Dunaj, 37 Slovencev pa na Westfalsko. Iz Amerike je prišlo 27 Hrvatov in 10 Makedoncev, 19 Hrvatov se je odpeljalo na Dolenjsko.

— **Ogenj v podstrešju.** V četrtek zvečer okrog pol 9. je nastal v podstrešju hiše stev. 9. v Cerkveni ulici ogenj. Ker so v pritličju v peči preveč zakurili, se je lončena cev, ki pelje pod streho, tako razgrela, da se je poleg nje naložena mrva vnela. S pomočjo sosedov in nekega dimnikarja se je pa posrečilo ogenj pogasiti še preden je prišla na lice mesta poklicana požarna bramba.

— **Učinki alkohola.** V sredo ponoči se je ponočnjak v kavarni zabaval s tem, da je mlademu mačku s silo odpiral gobec in mu vlival žganje. Nadalnje trpinčenje so preprečili gostje.

— **Izgubila je kuharica** Marija Zajčeva denarnico, v kateri je bilo 3 K denarja in nekaj receptov. — Služkinja Frančiška Zorkova je izgubila bankovec za 10 K. — Prevoznik Valentin Klemenčič je izgubil vrečo pesnega semena.

— **»Ideal.«** »Neues Wiener-Journal« piše: Boj pri Lozengradu v kinematografu. Svojemu novemu sporedu kinematografskih predavanj priklopi je kinematograf X včeraj še celo vrsto slik iz boja pri Lozengradu, ki po svojih izbornih posnetkih napravijo na gledalca pretresujoč utisk. Mnogovrstne so bile epizode pred in po naskokih Bolgarov, z vsemi strašnimi učinki, ki jih napravi vojna. Videlo se je pred vsem slikovito trdnjavo Lozengrad z vsem živahnim orientalskim življenjem, ki se razvija po ulicah in cestah, velikansko množino bojnega plena Bol-

garov z mnogimi čopovi, puškami in municijo, priprava bolgarske garde za naskok, prizor izpred vojnega sodišča z obtoženimi turškimi vojunom in karakterističnimi bolgarskimi častniki, dalje vojaške atake na bojnem polju. Še bolj učinkovite in strašne so pa slike po boju. Videlo se je od bajonetnega boja močno skrivljene bolgarske puške, operacije težko ranjenih v bolnicah, med njimi od sedmih krogel ranjenega vojaka. Skrb za ranjene predočujejo slike avstrijskega »Rdečega križa« z delegiranimi prof. Clairmontom in prof. Krausom. — Izven tega: Pomorska bitka v Dardanelah in Nepri-poznan (senzacijska drama).

Stajersko.

— **Hrastnik.** Jutri v nedeljo bo velika rudarska veselica v dvorani konzumnega društva. Spored: Ples, šaljiva pošta itd. Vstopnina za osebo 40 vin. Začetek ob 6. zvečer. Ker je čisti dohodek namenjen pevskemu zboru, se preplačila radovoljno sprejemajo. Igra godba na lok. Za dobro kapljico — refosko, teran in izabela — je dovolj preskrbljeno. Tudi v kuhinji so nam obljubili, da se bodo dobro potrudili. O polnoči pričakujemo vandrovec iz Tripolisa. Kdor se hoče dobro naplesati in pošteno zabavati, naj pride v nedeljo v konzum. Odbor.

— **Sodrugi na Štajerskem** dobe »Družinski koledar« pri konsumnih društvih v Hrastniku in Trbovljah; dalje pri sodrugu Marnu v Celju in Ivanu Pogorelcu v Ribnici na Pohorju. Organizacije in zaupniki se najno vabijo, da store čim prej, ker je koledar res poceni in ima trajno vrednost. Kolporterjem se da znaten popust. Za naročbo zadošča dopisnica z naslovom: »Vzajemnost« v Ljubljani.

— **Steklarska učenka.** Pri steklarski zadruzi v Gradcu se je priglasila kot učenka žena steklarskega mojstra v Köflachu, Roza Griedl. Gospa se hoče naučiti obrti svojega moža, da vstopi kasneje v obrt kot pomočnica. To je prva steklarska učenka na Štajerskem.

— **Sirov sin.** V Celju je v soboto zvečer svojo mater pretepal na prav sirov način 27-letni mersarski pomočnik Celestin. Proti sirovemu človeku je morala nastopiti policija.

— **Stekel pes.** V Mihalovcu pri Brežicah so ustrelili te dni steklega psa. Obgrizel je že mnogo psov, a se ni nikdo brigal za to, da bi ga ustrelil.

Koroško.

— **Nevaren varuh.** Lastnica žganjarne v Beljaku je prosila znanega pivca Jakoba Burgstallerja, da naj skrbi za red v žganjarni, ker je njej slabo. Kmaloto nato je prišel v žganjarno že pijani Ivan Komac, Burgstaller, znan pretepač, ga je takoj napadel, ga vrgel ob tla in tako pretepel, da je Komac drugi dan umrl. Burgstallerja so aretirali.

— **Samomor.** Ustrelil se je v Prevaljah 29 let stari Luigi Madile.

Istra.

— **Propaganda v Istri.** Tekom tega meseca in začetkom meseca februarja se vršijo po raznih mestih Istre važni politični shodi. Natančni seznam krajev, dni in dnevnega reda shodov priobčimo prihodnjič. Prvi shodi bodo prihodnjo nedeljo 12. t. m. v Opatiji, Voloski, Lovrani, Kasvi, Iki in v Spincih. Dnevni red prihodnji kongres socialno demokratične stranke v Istri. Poročajo Regent, Golouh in dr. Nobile.

Goriško.

— **Nabrežina.** Tukajšnji sodrugi kupijo lahko »Družinski koledar« pri sodrugu Ivančanu, tajniku klesarske organizacije. Koledar je res lep in vsega priporočila vreden.

— **Solkani.** Tukajšnje izobraževalno društvo je naročilo večje število »Družinskega koledarja« in ga prav toplo priporoča vsem sodrugom.

— **Neznani tatovi.** V »Zarji« št. 477 smo poročali, da so vlomili v prostore klesarske organizacije v Nabrežini neznani tatovi, ne da bi kaj odnesli. A sedaj se je izkazalo, da so tatovi izmaknili predsedniku organizacije kolo. Kolo je vredno 100 K. Lastnik je naznanil tatvino orožnikom.

— **Vojaški begunec.** Te dni je dezertiral iz Gorice četovodja 47. pešpolka Henrik Kodrin. Pri vojaki je služil kot prostovoljec in je bil po rodu Goričan. Javil se je italijanski politični oblasti v Benetkah.

Trst.

— **Protestni shod železničarjev** se vrši v ponedeljek zvečer 13. t. m. v »Delavskem domu«, ulica Madonnina 15. Na shodu poročata poslanca sodr. Ellenbogen in Pittoni. Povabljeni sta tudi poslanca dr. Rybář in dr. Gogorin. Dnevni red: 1. Ponovna odklonitev Tomschikovega 17milijonskega predloga; 2. neznosne razmere tržaškega vlakospremnega osobja. (Ponovna odklonitev 17milijonskega predloga poslanca Tomschika je opravičeno razburila železniško osobje. Veljaki nacionalističnih strank so tudi ob zadnjem glasovanju v državni zbornici pozabili na interese zastavljenih, izkoriščanih in izstradanih železničarjev. Izdajstvo je vnovič dovršeno. Narodnjaški in krščansko socialni eksponenti vlade dosledno odklanjajo vsak predlog, ki je v prid železničarstvu. Maščevanje nacionalističnih vladnih hlapcev nad zavednim železničarjem zavzema neverjento škandalozne oblike. Zoper koalicijske vladne krščansko socialnih in narodnih izdajcev je treba dvigniti protest varanih in izdanih železničarjev, ponovno izročiti nemilosti vlade. Naj se razkrinka spletkarjenje nacionalistov in naj se postavi v pravo luč postopanje vlade. Ponedeljski shod naj bo resen opomin železniškim upravam, vladi in za narodno in versko zastavo skritim ljudskim izdajalcem.

— **Predavanje.** Nocoj se vrši v »Delavskem domu« zadnje predavanje prof. dr. Mer-

harja o: Ranti, priči, domu in zaganjati tr. dedov. — Sodrugi in sodrugem naj se udeležijo zaključnega predavanja v čim največjem številu.

— **Za tržaške in okolišanske sodruge** sta naročila »Družinski koledar« sodruga A. Vavpotti in Ign. Mihevc, oba v Delavskem domu. Koledar je vreden, da si ga nabavi vsak sodrug.

— **Ženski shod** se vrši, kakor smo že naznanili, v nedeljo 12. t. m. ob 6. zvečer v gostilni »International«, ul. Boccaccio 25. Dnevni red: Žensko gibanje, delavske organizacije in časopise. Poroča sodružica Gornikova. Na shodu se bo obenem poročalo o dosedanjem delovanju ženske organizacije. Pričakovati je obilne udeležbe.

Umetnost in književnost.

— **Opera.** Češki komponist Karol Weis je pri nas znan. Njegova opera »Poljski žid« je doživela prav znaten uspeh. Pozneje smo slišali »Revizorja« v operetni obliki. Snoči pa je ljubljansko gledališče uprizorilo njegovo zadnjo opero »Naskok na mlin«, kateri je literarna snov zajeta iz znane povesti Emila Zole. Ker je bila vsebina že včeraj objavljena v listu, nam je ni treba ponavljati. Da je za glasbenega skladatelja precej mikavna, je umevno. Daje mu čvrsto orisane, karakteristične figure, živahne in zabavne dogodke, tragične momente in zanimiv milje. In Weis je komponist, ki ima precej muzikalnega bogastva; vendar v »Naskoku na mlin« ni dosegel svojega »Poljskega žida«. Uvertura ima marsikaj originalnega; s trobentami, ki nadvključujejo orkester in z naturalističnimi disonancami slika prav dobro vojaški nastop, dočim imajo gosli jako lepe sentimentalne momente. V celoti pa ne prihaja ta godba človeku prav do živega, efekti, za katere se je komponist pridno trudil, se pa močno poizgube. Prvo dejanje se ne more prav razviti, vloženi vokalni kvartet, ki je sam po sebi lep, ga le zadržuje, in šele proti koncu, ko pridro Prusi, se vžge nekaj več živahnosti. V drugem aktu je skladatelj porabil obče znano pesem »Gebet vor der Schlacht«, za kontrast pa nekakšen malomaren šanson »Friderika« in nemško himno »Heil Dir im Siegerkranz«. Duet Frederica in Françoise je precej raztegnjen; ljubavna scena spominja na podobno v »Carmen« in vsled tega ne napravi onega vtiska, ki bi ji bil sicer gotov. Tudi raznovrstne vojaške signale je komponist porabil. Prav ta pestrost je škodljiva delu, ker ovira vsak slog in ubija enotnost. Mogoče, da je Weis nekoliko previsoko psegel, pa doseže večji uspeh, kadar pride zpet s kakšnim novim delom, ki bo primernejše njegovi moči. Izvajanje nove opere je bilo povprečno dobro; pokazale pa so se nekatere hibe, ki grede deloma morda na račun prve uprizoritve, deloma pa so nemara prišle od indispozicije. Prav dober je bil g. Fejfar. Gdč. Lowczyńska ni bila prav pri glasu. Gd. Harner, ki je imel v prvem dejanju težave, se je pozneje znašel. Popolnoma na mestu je bil g. Križaj, enako g. Buksek. Omeniti je treba g. Kovača. Kaj več po reprizi.

Delavsko gibanje.

— **Svarilo pred izseljevanjem v Bolgarijo.** Iz Segedina poročajo: Ob izbruhu balkanske vojne so prišli bolgarski agentje na Ogrsko in nabirali po južnem Ogrskem delavce za Bolgarsko. Obljubovali so jim na dan 5 frankov (4 K 75 vinarjev). Delavci naj bi bili zaposleni pri gradnji cest. Iz Segedina je res odšlo 300 delavcev, ki so se pa prav te dni vrnili vsi strgani, zanemarjeni in izstradani in sicer s prisilnim potnim listom. Delavci so na Bolgarskem pošteno stradali in dobivali so na teden po 5 frankov, ne pa na dan. Ko so šli delavci na sodišče, so agentje predložili pogodbe, v katerih so bile besede »pet frankov na dan« izradirane in namesto tega so napisali »pet frankov na teden«. Da ne bi poginili od lakote, so nekaj časa delali za to pasje plačilo. Ker pa niso mogli več zdržati, so se javili oblasti, ki jih je po odgonu odposlala v domovino. Bolgarski agentje so po južnem Ogrskem nabrali vsega skupaj 2000 delavcev.

— **Švicarske strokovne organizacije** so štele v letu 1911 78.119 članov. V tem letu so napredovale za 2775 članov. Najmočnejša organizacija je kovinarska, ki ima 13.425 članov. Zelo močni sta tudi organizaciji transportnih delavcev (12.106 članov) in organizacija urarjev (11.200 članov). Organizirano švicarsko delavstvo je sklenilo leta 1911. 152 tarifnih pogodb, ki veljajo za 10.864 delavcev in 1843 obratih.

Vestnik organizacij.

Sentjabska podružnica »Vzajemnosti« v Ljubljani vabi na redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo 12. t. m. ob 2. popoldne v zvezi pisarni, Selenburgova ulica 6/II. Sodrugi, ki so s svojimi prispevki v zastanku se prosijo, da jih do tega časa poravnajo. Vabi se tudi na pristop k podružnici, kar se lahko zgodi pri sodr. Kocmurju.

Občni zbor kovinarjev. V nedeljo dopoldne ob pol 10. bo redni občni zbor zveze kovinarjev z običajnim dnevnim redom. Poročevalec s. Ign. Mihevc iz Trsta. Zborovanje bo v salonu restavracije pri Perlesu, Prešernova ulica poleg glavne pošte. Kovinarji vseh struk udeležite se shoda.

Seja kovinarjev je v soboto zvečer ob 8. v društveni sobi. Vsi odborniki in nadzorniki naj se gotovo udeležijo seje. Načelnik.

Podružnica strokovne železnišarske organizacije v Sp. Šiški in šišenska podružnica »Vzajemnosti« imata skupno sejo v nedeljo 12. t. m. ob 10. dopoldne v pisarni konsumnega društva v Sp. Šiški. — Seja je važna, zato je potrebna polnoštevilna udeležba. **Ljubljanska podružnica planinskega društva »Naturfreunde«** priredi jutri v nedeljo popoldnevi izlet na Toško čelo. Odhod ob 2. popoldne izpred Keršičeve gostilne v Sp. Šiški.

Mladinski podružnica »Vzajemnosti« II. redni občni zbor se vrši v nedeljo ob 2. popoldne v društvenih prostorih na kar se enkrat opozarjamo vse člane.

Osnodnji odbor »Vzajemnosti« v Ljubljani ima v ponedeljek točno ob 8. zvečer sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika in knjižničarja. 3. Poročilo blagajnika za 1. 1912. 4. Proračun zveze za 1. 1913. in sklepi k tem. 5. Raznolostnosti. Odborniki, ki neopravičeno izostane, zapade denarni globi v zmislu sklepa zadnje seje.

Zadnje vesti.

SOCIALNA POLITIKA DRŽ. ŽELEZNICE.

Dunaj, 10. januarja. Železniško ministr-
stvo se bavi z željo železničarjev, da se izpre-
meni njih uniforma tako da bi postala bolj eko-
nomična. Med drugim naj bi se odpravile zlate
naramnice.

WEISKIRCHNERJEVE KUPČIJE Z ZEMLJI- ŠČI LLOYDOVEGA ARZENALA.

Dunaj, 11. januarja. Včeraj se je sešel od-
proračunskega odseka izvoljeni pododsek, ki
mu je poverjena naloga, da preišče temne
Weiskirchnerjeve kupčije z zemljišči Lloyd-
ovega arzenala. Pododsek je sklenil povabiti na
svoje seje poslanca Malika, ki je s svojimi
predlogi sprožil to afero. Vlada je članom pod-
odseka poslala dolgovozno poročilo, ki naj
opere krščansko socialnega ministra. O tem
poročilu se je razvnela daljša razprava, ki se
je sukala okoli vprašanja, ali naj se preiskava
peča le z momentli, ki jih je spravil na dan po-
slanec Malik, ali naj se raztegne na vso za-
devo. Vladi je ta preiskava očividno neljuba,
zato je trgovinski minister dr. Schuster zastop-
al mnenje, da naj pododsek preišče le Mali-
kove očitke. Temu razlogu pa so se uprli posl.
Mastalka, Kolischer in Friedmann, ker je Malik
s svojimi predlogi le sprožil preiskavo, prora-
čunski odsek pa je naročil, da se posveti v vso
temno afero, ki postavlja poslovanje mini-
stra Weiskirchnerja v jako neugodno luč. Po-
slanec Friedmann je izjavil, da je kupnina vsa-
kako predlaga in je treba zadevo natanko po-
jasniti. — Pododsek nadaljuje svoje delo danes
popoldne ob pol 2.

MANDAT BOŽENE KUNETICKE.

Praga, 11. januarja. Na seji češkega dežel-
nega odbora je poročal Nemec, da je došlo na
deželni odbor mnogo peticij za potrditev man-
data Božene Kunicke, ki je bila izvoljena v
Mladí Boleslavi v deželni zbor. Nekaj peticij
iz volilnega okraja se izreka proti potrditvi.
Dež. odbor je sklenil, da poroča deželnemu
zboru o volitvi in mu prepusti odločitev.

ARETACIJE V BOSNI.

Budimpešta, 11. januarja. »A Nap« pripo-
veduje, da so izsledili v Sarajevu »velikoserbsko
zaroto«. Policija je pred par dnevi na gimna-
ziji prijel nekaj dijakov, ki so baje imeli
tajne seje — z »revolucionarnimi sklepi« (gim-
nazijski študentje!!) S tem je v zvezi tudi are-
tacija dijaka Marlova v nemškem gledališču
v Pragi. V stanovanju dijakov so našli »statut
revolucionarne organizacije«, ki ima svoj sedež
v Belgradu, nadalje orožje, patrone in brošure.
Nameravana »revolucija« je imela namen
»osvoboditi Jugoslovane«. — Pri deželni vladi
pravijo, da je policija aretirala več oseb, med
njimi tudi tri dijake, ne povedo pa, zakaj.

BOMBE V BOSNI?

Sarajevo, 11. januarja. V Brčki so poteg-
nili zaboj s 16 bombami iz Save. Baje so to
srbske ročne granate. Izvedenci menijo, da so
ležale že tri tedne v vodi.

PROTI OGRSKI VLADI.

Budimpešta, 11. januarja. Po vsej deželi
se je razpredla agitacija proti vladi, ki se je
adekvatno tudi komitati. Budimpeštanska kon-
gregacija komiteta je sklicala za ponedeljek
sejo, na kateri bo zavzela stališče tako proti
»osvoboditvi Jugoslovane« in proti vladnemu načrtu vo-
lilne »reformne«. Vladi bodo izrekli nezaupnico.

ODSTOP PREDSEDNIKA PERCELJA.

Budimpešta, 11. januarja. Predsednik na-
cionalne vladne stranke, Dezider pl. Perczel,
je sporočil ministrskemu predsedniku, da od-
stopi od predsedniške stranke. Stranka se je
že zedinila glede bodočega predsednika, ki bo
grof Khuen-Hedervary.

BALKANSKA VPRAŠANJA.

Turčija — ne, pa ne!

Pariz, 10. januarja. »Matin« ima od svo-
lega londonskega dopisnika poročilo, da je do-
bil Rešid-paša od turške vlade obvestilo, da
Turčija, naj se store kakršnikoli koraki, ne more
odnesti od Odrina in otokov. Vlada meni, da
ne bi bilo častno, če bi turški delegati podaljšali
svoje bivanje v Londonu.

Če ne Odrin, pa Carigrad!

Pariz, 10. januarja. »Matin« javljajo iz
Londona, da je general Savov v svojem raz-
govoru s turškimi ministri pri Cataldži
baje dejal: »Če ne odstopite Odrina in če nas
prisilite na nadaljevanje vojne, ste lahko prepri-
čani, da ne izgubite le Odrina, ampak tudi me-
sto, ki ima vse drugačno važnost!«

Turčija išče posojilo.

Frankfurt, 11. januarja. »Frankfurter
Zeitung« javlja iz Londona, da išče Turčija tam
posojilo po 150 odstotnih obrestih, pa ga ne more
dobiti.

Odrin je preskrbljen?

Pariz, 11. januarja. »Journal« javljajo iz
Carigrada: Bivši odrinski guverner, ki je zdaj
pri ministrstvu v Carigradu, pravi, da ima
Odrin živeža za šest mesecev. Samo petroleja
je premalo, ali mesto je zadosti razsvetljeno.
Radiografski telegrafi pravijo, da je razpolo-
ženje prebivalstva izvrstno.

Carigrad, 11. januarja. »Ikdam« je dobil iz
Odrina brezvičnen brzojav: »Živeža imamo več
kot dovolj. Lahko se še dolgo držimo. Prebival-
stvo je izvrstne volje.«

Bolgarske izgube.

Dunaj, 11. januarja. V poučenih krogih so-
dijo, da so imeli Bolgari doslej 15.000 mrtvih in
35.000 ranjenih. Obitelji mrtvih so obveščene.

Turčija in vesile.

Dunaj, 11. januarja. Turčija je obvestila
vesile, da bi ostal njih skupni korak v Cari-
gradu brezuspešen, ker vztraja Turčija na tem,
da ne odstopi ne Odrina, ne otokov. V Cari-
gradu upajo, da izostane nameravani skupni
korak vesile.

Turški pooblaščenec odpotuje?

Dunaj, 11. januarja. Turška vlada meni, da
je dospelo pogajanje v Londonu na mrtvo točko
in da je najbolje, če njeni pooblaščenec zapuste
London.

Bolgarsko mnenje.

Sofija, 11. januarja. Bolgari si razlagajo
trdovratnost Turčije z nastopanjem Rumunije.

Skupni korak v Carigradu.

London, 11. januarja. V poučenih krogih
pravijo, da store vesile nameravani skupni
korak pri vladi v Carigradu v ponedeljek. Vče-
rjšnja seja poslanikov je sestavila skupno noto,
ki priporoča Turčiji, da sklene mir. Noto je se-
stavljena v dobrohotnem tonu. Besedilo je na-
znanjeno vsem vladam. V poučenih krogih ne
dvomijo o uspehu. V nasprotnem slučaju bi na-
stal položaj z doslej nedoglednimi posledicami.

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 11. januarja. Včerajšnja seja po-
slikov je trajala dve uri.

TEODOROV V PETERBURGU.

Peterburg, 11. januarja. Bolgarski finančni
minister Teodorov je včeraj dospel sem. Baje
želi pogovoriti Rusijo, da ne bi več ugovarjala
maršu Bolgarov v Carigrad, če se obnovi
vojna.

ALBANIJA.

Neavtentične vesti.

Dunaj, 11. januarja. Z ozirom na razno-
vrstne vesti, ki se zadnji čas širijo o albanskem
vprašanju in zlasti o bodočih mejah Albanije,
javljajo oficijozno, da vse te vesti niso avten-
tične. Konferenca poslanikov je tisti forum,
pred katerim se bo razpravljalo to vprašanje,
ko store vlade svoje sklepe.

Spomenica krščanskih Albancev.

Belgrad, 10. januarja. Krščanski Albanci
so sestavili jako karakteristično spomenico,
katero so odposlali Srbiji, Črni gori, Rusiji,
Grški in mnogim političnim osebnostim v Ev-
ropi. Tendence spomenice gre za tem, da naj
se opusti ustanovitev samostojne Albanije in
imenovanje mohamedanskega vladarja. Navide-
žno je spomenica zgrajena na verskem na-
sprotju med kristjani in mohamedanci; v res-
nici pa ima veliko globokosti temelj v razred-
nem nasprotju. Albanija je popolnoma fevdalno
urejena dežela, kakor so bile takorekoč vse tur-
ške pokrajine. Veliki posestniki zemljišč so iz-
ključno mohamedanci, kristjani pa so tudi med
Albanci raja. Spomenica, ki je bila sprejeta v
Valoni na velikem sestanku Albancev, pravi,
da je prišla večina albanskega prebivalstva v
najbednejši položaj, odkar je Turčija zavladala
v njegovih krajih. Za ceno prestopa na izlam-
sko vero je turška vlada dajala renegatom zem-
ljišča in privilegije, da so lahko gospodarili ka-
kor knezi med masami, katerim so se bila zem-
ljišča vzela. Položaj ljudstva se ne bi nič zbolj-
šal, če bi se proglasila neodvisna Albanija, tem-
več bi se poslabšal do neznosnosti, ker bi imeli
v taki državi mohamedanski fevdalci vso moč
v rokah in izkušnje kažejo, da bi jo brezobzirno
izrabljali. Izseljevanje bi se neizogibno pomno-
žilo; če bi se res ustanovila samostojna Alba-
nija, bi se morali vsi mohamedanski Albanci
izseliti v Črno goro, Srbijo in Grško, ker ne bi
mogli na drugačen način uiti bedi in pritisku.
Taka Albanija ne bi bila jamstvo miru, temveč
vir večnih neredov, prelivanja krvi in uporov,
kakor je bilo pod turškim gospodstvom v Ma-
cedoniji. Zato prosijo zbrani Albanci, naj se
albanski kraji razdele tako, da bi Skader pripa-
del Črni gori, severni kraji Srbiji, južni pa
Grški, v teh državah pa naj bi se zagotovila
Albancem primerna avtonomija. Spomenico je
med drugimi uglednimi Albanci podpisal tudi
škof v Draču.

Še ena spomenica?

Pariz, 11. januarja. Izza Albancev v Draču
so tudi ostali albanski veljaki sestavili franco-
sko spomenico za srbskega, grškega in črno-
gorskega kralja, za ruskega carja in za mnogo
evropskih državnikov, v kateri izrecno prote-
stirajo proti ustanovitvi neodvisne Albanije z
mohamedanskim vladarjem. Spomenica za-
hleva, da se opusti ideja samostojne Albanije,
da se albanski kraji razdele med Srbijo, Grško
in Črno goro, pas ob morju pa naj postane ne-
vtralen in naj se rezervira čisto trgovinskim
namenom.

BOLGARSKA IN RUMUNIJA.

Danev in Jonescu.

London, 10. januarja. Danev in Jonescu
sta imela včeraj zopet sestanek.

Rumunska pomoč Bolgarski?

London, 11. januarja. »Daily Chronicle«
pripoveduje, da je Rumunija po sklepu premir-
ja pri Cataldži dala Bolgarski svojo vojno silo
na razpolago, da pa je Bolgarska odklonila po-
nudbo.

Akutna kriza.

Pariz, 11. januarja. »Journal« poroča iz
Sofije: Tukaj menijo, da je došla kriza z Ru-
munijo v akuten stadij. Boje se, da se priprav-
lja sosedna država na udarec, ki bi bil neza-
slišan in ne viteški. Če se to zgodi, ne bodo
Bolgari oddali ne enega strela. Vojška pri Ca-
taldži ostane na svojih postojankah, ali vsa
Bolgarska se odvrne od Rumunije in med obe-
ma državama se odpre za bodočnost nepre-
mostljiv prepad.

Bolgarska ostane mirna.

Bukarešt, 10. januarja. Vlada je priprav-
ljena, da vojaško zasede kraje, ki jih zahteva,
če ostane pogajanje z Bolgarsko brezuspešno,
ter misli, da Bolgarska ne bo reagirala na to.

Rumunski minister v Carigradu.

London, 10. januarja. »Times« poroča, da
je prišel rumunski poljedelski minister v Cari-
grad z nezanimim namenom. Raznašajo se gla-
savi, da se pogaja s turško vlado zaradi ru-
munske turškega skupnega nastopa proti Bol-
garski.

Vojna nevarnost.

Berlin, 11. januarja. Rumunski minister
Filipescu je imel daljše posvetovanje s tur-
skim ministrom Noradungijanom. Nevarnost
rumunske bolgarske vojne je resna.

Rumunija pritiska.

Bukarešt, 11. januarja. Rumunska vlada je
obvestila bolgarsko, da ni več mogoče dolgo
obotavljanje glede na izpolnitev rumunskih za-
htev. Rumunski vojaški krogi zahtevajo, da se
odgovori na bolgarsko zavlačenje z mobiliza-
cijo.

Oficijelni koraki.

Berlin, 11. januarja. Rumunija bo svoje za-
hteve Bolgarski v najkrajšem času oficijelno
naznanila.

Nova pogajanja.

London, 11. januarja. Reuterjeva agentura
javlja, da so se zopet pričela pogajanja med
Rumunijo in Bolgarsko. Rumunski poslanik
Misu je imel sestanek z Danevom, ki je potem
stopil v bizeljavno zvezo s Sofijo.

PRED CATALDŽO NI BILO BOJA.

Sofija, 11. januarja. Vse vesti o praskah
pred Cataldžo so izmišljene.

RUSKI VOJAKI V SRBIJI?

Budimpešta, 11. januarja. »Budapesti Hir-
lap« (ki ni posebno zanesljiv) javlja iz Buka-
rešta, da se vozijo že dva tedna parniki z ne-
zanimim namenom po Donavi in da pristajajo
ob srbskem bregu. Mislijo, da prevažajo ruske
vojake v Srbijo. Na merodajnih mestih pravijo,
da je ta vest brez podlage.

RUSKA VLADA SE BOJI VOHUNOV.

Peterburg, 11. januarja. Ruska vlada je
prepovedala vnanjim avijatikom polete čez ru-
sko mejo za dobo od 14. januarja do 14. julija
1913. Na zrakoplove, ki se na dano znamenje
ne bodo spustili k tlom, bo obmejna straža
streljala z ostrimi patronami.

PREVOZNA SLUŽBA MED AVSTRIJO IN KANADO.

Dunaj, 10. januarja. »N. Fr. P.« javlja, da
so pogajanja zaradi nove črte med Trstom in
Kanado dovršena. Canadian Pacific Railway
bo vzdrževala direktno službo iz Trsta v Ha-
lifax in Montreal, v začetku po enkrat, pozneje
po dvakrat na mesec. Austro Americana ni
prišla v poštev.

PROTIRUSKO GIBANJE NA KITAJSKEM.

Peterburg, 10. januarja. Protirusko giba-
nje na Kitajskem je silno razvito. Predsednik
Juanšikaj ga odkrito pobija, kakor tudi vse ci-
vilne in vojaške oblasti in trgovci. Vsi zahte-
vajo prijateljsko razmerje do Rusije.

Krščanstvu v spominsko knjigo.

Profesor Rade piše v »Christliche Welt«
o mirovnem kongresu socialne demokracije v
Bazileji sledeče: »Ono demonstracijo bi bila
morala uprizoriti krščanska cerkev, ako bi ne
bile razmere v njej take, kakršne so. Če bi
namreč imeli krščansko cerkev, organizirano
krščanstvo... V nekaterih krogih je vsaka
stvar že ob veljavni, če se zanjo zavzame soci-
alna demokracija. Ker so ti krogi največkrat
tudi vladajoči, zato imajo države škodo. Zlasti
pri nas; koliko vidikov za politično življenje
bi lahko našli pri socialni demokraciji. Z vso
mirnostjo bi se lahko učili tudi od socialnih de-
mokratov in jemali od njih to, kar je dobrega,
pa naj bo v kakršnikoli obliki in zvezi. Ako se
za to odločijo juristi in vladarji tako težko, te-
daj naj bi to storili kristjani brez vseh pomi-
slekov. Mednarodnemu socialističnemu kon-
gresu so v Bazileji odprli katedralo in duhov-
ništvo vsega mesta se je udeleževalo razprav.
Meni se zdi to kakor častna rešitev za cerkev,
čeprav zelo ponižna. V Nemčiji so že vse pri-
dige izdelane za slučaj mobilizacije in iz vseh
prižnice bi se slišale enake besede. Principielno,
versko so že oboroženi za vojno. Spokorne
in prošnje molitve, ki bi bile povsod ob izbruhu
vojne, so že pri cerkvenih regimentih priprav-
ljene in odlok zanje bi bil tako točno izdan ka-
kor povelje za mobilizacijo. Med tem pa se
plazi prošnja za mir čisto tiho v splošnih cer-
kvenih molitvah in le semintje slišimo posa-
meznega župnika, da v svojih pridigah narahlo
opominja na mir. Ali kristjani v našem času
ne smejo prepuščati vso skrb za mir socialnim
demokratom. Tako lahko naj se ne odrekajo
prvenstvu. Ako oficirji v takih časih brusijo
svoje meče, tedaj je to njihova dolžnost. — Ki-
stjani pa bi morali v takih časih resno govoriti
o miru in zanj delovati ali pa naj se sramujejo
pred socialnimi demokrati... Ravno tako ka-
kor so socialna demokracična stranke vseh de-
žel pravočasno vstale in se ustavile frivolni
vojni, prav tako bi bile morale napraviti kr-
ščanske organizacije po različnih deželah. Se-
veda, če bi bilo vse tako, kakor bi moralo
biti!«

Gluhim ušesom pridiguje profesor Rade,
zakaj ravno cerkev je pokazala v zadnji vojni
jasno, da ljubi meč, a ne miru.

Novice.

* Strahotna kazen za nezvestobo. Iz Make-
na Ogrskem poročajo: V ponedeljek se je od-
igrala v našem mestu strahotna zakonska tra-
gedija, ki menda nima para na vsem svetu. Pe-
kovski mojster Bnatyuk je zasačil svojo ženo
pri ljubimcu. Ljubimec je pobil z likalnikom,
ženo pa je zvezal in ji odrezal s čela kožo.
Žena se je onesvestila. Sedaj pa je vzel Bnatyuk
v svoji besni jezi bič in tako dolgo tolkel po
ubogi ženi, da se je vsled bolečin zopet za-
vedla. Vstala je in moč jo je nagnal z bičem na
dvorišče. Kričal je: »Tako se godi ženi, ki go-
ljufa svojega moža. Sedaj jej bom odril vso
kožo.« Žena ga je prosila, naj je več ne muči,
a on jo je nagnal zopet nazaj v sobo. Ženi se
je sedaj posrečilo, da si je oprostila eno roko iz
vezil. Ko je moč to videl, je vzel sekirico in ji
razdrobil roko. Med tem so sosedje, ki so slišali
kričanje žene, šli po policijo. Moč je pa še vedno
divjal in prizadajal ženi še osem ran z nožem.
Ženo in njenega ljubimca so prepeljali v bolniš-
nico, kjer se oba borita s smrtjo. Bnatyuk...
se je od groze onesvestil, da je še sedaj niso
mogli zaslišati.

* Slika iz družabnega reda po božji volji.
V kratkem se poroči 44letna hči železniškega
magnata Jay Goulda Helen Gould z železni-
škim magnatom F. J. Shepardonom. Njena dota
znaša 20 milijonov dolarjev in nič več. Koliko
je njena »slabša« polovica vredna, se ravno
ne ve, a gotovo je, da se ne bosta ženila »na
roke« in da jima ne bo treba v potu svojega
obraza jesti vsakdanjega kruha, kakor ga je
jelo in ga še je na tisoče delavcev, ki so spravi-
li in še spravljajo njuno ogromno premoženje.

* Velika zemljiška pravda. Zvezna vlada
je pri zveznem okrajnem sodišču v Los Ange-
les vložila tožbo proti Southern Pacific želez-
niški družbi. Zvezna vlada trdi, da si je že-
lezniška družba krivično prilastila zemljišča,
na katerih so bogati rudniki. Zemljišče je
vredno 250 milijonov dolarjev. Druge zemljiške
tožbe bodo kmalu sledile. Pri teh tožbah pojde
za zemljišča, ki so vredna 750 milijonov do-
larjev. Tožba je vložena na temelju zakona z
l. 1866, ki zveznemu uradu za notranje zadeve
naklada, da so pri zemljiških darilih železni-
škim družbam izključena zemljišča, v katerih so
rudnine. Zvezna vlada trdi, da je med 440.000
akri 45.725 akrov, ki vsebujejo rudo. Southern
Pacific družba je dobila zemljišče v dar še le
10. julija 1894. Družba se je pri dobavi sveta
po zatrdilu zvezne vlade posluževala raznih
goljufij in zvijač.

Nesreča pride

pravijo navadno, če zbolí mož, reditelj družine,
ter ga nadlegujejo razne bolečine, da se vleže
k peči, ne more več delati za ženo in otroke
in ne more ničesar več zaslužiti. Pаметen člo-
vek pa ne tarna, ampak uporablja v takih slu-
čajih izkušnje drugih.

Ne malo bi utegnili našim čitateljem kori-

stiti sledeče pismo, ki je je pisal Nj. ekselenca
Leon baron Freytagh-Lorinshoven, deželni svet-
nik Veselovega viteštva in carski ruski prvi
državni svetnik v Arensburgu, Poveljniška ce-
sta 5, otok Osel, pokrajina Livonija. To pismo
se glasi: Za svojo dolžnost nasproti drugim
ljudem smatram, da kjer le morem, priporočam
izborni Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«.
Opozoril sem na imenitno sredstvo študijskega
prijatelja petrograjskega zdravnika in sem imel
priložnost ozdraviti nekega drugega petro-

grajskega zdravnika, ki ima tukaj veliko ko-
pališče za blatne kopeli, s Fellerjevim Elsa-
fluidom revmatičnih bolečin v rami, ko so nje-
gova lastna sredstva odrekla. Tudi neki zdrav-
nik v Gdanskem v zahodni Prusiji uporablja
v svoji praksi Fellerjev fluid in tako želim v
blagor človeštvu temu izdelku vedno večje raz-
širjenje in njegovemu izumitelju zaslužen
slavo. Menimo, da bodo naši čitatelji tudi po-
izkusili s Fellerjevim fluidom z znamko »Elsa-
fluid«, če bodo tožili o bolečinah. Iz izkušnje

rečemo, da bodo potem sveži in sposobni za
delo, ker, kakor smo pogosto slišali, se ta iz-
delek obnese zoper različne bolečine, kakor
trganje v ledju, bolečine v križu in členih, hrbtu
in prsih. Ravnotako ga hvalijo zoper bolečine
v grlu in bolenje ob strani in prepričali smo se
o zdravilnem, kašelj pomirjajočem in osvežujo-
čem učinku. Tucet za poizkušnjo stane 5 K
franko pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici,
Elsatrg 252, Hrvatsko. (b)

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Agitacijski sklad

dež. organizacija na Kranjskem.

VI. izkaz.

Nabrali so: Kocmur Ivan 2 K, Knol Karel 1-20 K, Lipovž Franc 3 K, Peterlin Ivan 2-42 K, Puch Franc 80 v., Puhar Franc 4 K, Sajovic Ivan 5-32 K, Schley Avgust 4 K, Simončič Anton (Sv. Peter na Krasu) 2 K, Slanovec Alojzij 4-28 K. — Skupaj 20 02 K.

VII. izkaz.

Hirsch Ivan 2-40 K, Kregar Josip 1 K, Rakovec Ivan 7-90 K. — Skupaj 11-30.

Vsem nabiralcem in darovalcem iskrena hvala! — S druge strani, da se pri vsaki priložnosti spominajo agitacijskega sklada, prispevke, ki naj bodo kot taki označeni, sprejemata ss. Stefan Lehpamer, črkostavec in Viktor Zore strokovni tajnik, oba v Ljubljani. Zaupniki, ki še niso obratnili, naj store to zanesljivo še tekom tega meseca.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba »Zarje«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

18. januarja 1913 v „Narodni dom“
kjer bo

IX. velika mednarodna maskarada

ki jo priredita letos skupno organizaciji tobačnih delavcev in delavcev ter „Vzajemnost“ v Ljubljani.

Najlepša in neoriginalnejša maska dobiva vsaka po eno darilo. — Lepe moške in ženske maske v narodni noši dobe posebna darila.

Bogat plesni red. — Začetek ob 8. zvečer.

Vstopnina: Za organizirano delavstvo 60 vin, za ostale v predprodaji 80 vin, pri blaginji 1 K, maske 80 vin. Vstopnice prodajajo: Zaupnice in zaupniki obeh organizacij, prodajalci „Konsumnega društva“ za Ljubljano in okolico. Strokovno tajništvo ter tobačarni gospe Šešarkove v Selenburgovi ulici in gđc. J. Dolencve v Prešernovi ulici.

A. Zupančič

knjigovez

v Ljubljani, Slomškova ul. 31.

Slavnemu občinstvu vljudo priporočam mojo knjigovoznico za prijazna naročila vsakovrstnih v mojo stroko spadajočih del, ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, pu-
ljenega 2 K; boljšega 2-40
K; prima polbelega 2-80K,
belega 4 K; belega puha-
stega 5-10 K; velefinega
snežnobelega, puljenega,
6-40 K, 8 K; puha sivega
6 K, 7 K, belega, finega
10 K; najfinjši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg
naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rde-
častega, pernice 180 cm dolga,
120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi,
60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stano-
vitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh
24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K
zglavnice 8 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga,
140 cm šir. 13 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica,
90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja
pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga,
116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po po-
vzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko
zamenja za neugajajočo se vrne denar. — Natančni
cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice štev. 758, Češko.

Kavarna Leon

Celo noč
odprto

Celo
noč odprto

Ali sem „Zarji“ že pri-
dobil novega naročnika?

Ljubljana

Kavarna Prešeren

Priporočam svojo moderno urejeno
kavarno, izvrstni biljardi, vsako-
vrstni časopisi.

Karol Polanar
kavarnar.

Avtomobilska zveza Idrija-Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:		Prihod v Logatec:	
ob 6- zjutraj		ob 7-50 zjutraj	
„ 12- opoldan		„ 1-40 popoldan	
„ 3-30 popoldan		„ 5-10 popoldan	
Odhod iz Logatca:		Prihod v Idrijo:	
ob 8-30 zjutraj		ob 10-20 zjutraj	
„ 2-30 popoldan		„ 4- popoldan	
„ 6-30 zvečer		„ 8-15 zvečer	

Cene z avtomobilnim omnibusom:

		I. razred		II. razred	
		za osebo	K 3-—	za osebo	K 2-—
Idrija-Logatec	ali nasprotno				
Idrija-Godovič	„		1-50		1-—
Godovič-Hotodrsica	„		1-50		1-—
Hotodrsica-Logatec	„		1-50		1-—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

		I. razred		II. razred	
		za osebo	K 3-—	za osebo	K 2-—
Idrija-Logatec	ali nasprotno				
Idrija-Godovič	„		1-50		1-—
Godovič-Hotodrsica	„		1-50		1-—
Hotodrsica-Logatec	„		1-50		1-—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus
vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih
vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne pre-
vzamem nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Najnovejše! Najnovejše

Maksim Gorkij

„Mati“.

Cena K 4-—.

To pohvalno delo slavnega ruskega pisatelja je
izšlo te dni. Dobiva se po vseh knjigarnah, ka-
kor tudi v založbi „Zarje“ v Ljubljani, ki je
knjigo založila in izdala.

Črna razumna, varčna gospodinja
uporablja samo to slavno kavo

Brez konkurence!
Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov do-
mačega izdelka. Za naročila po meri največja
izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba.
Najnižje cene.

Moderna veda in socializem

Napisal Enrico Ferri. Poslovenit M. J. Č.

To knjigo toplo priporočamo. Cena 1-20 K.
Dobi se v vseh knjigarnah in v založbi „Zarje“.

Posebna specialiteta likerija

Posebna specialiteta likerija

Kavarna Unione v Trstu

ulica Caserma in Torre Bianca

Velika zbirka političnih in leposlovnih re-
vij in časnikov v vseh jezikih.

Biljardi

Shajališče tržaških in vnanjih sodrugov.

Postrežba točna. — Napitnina je odpravljena.

Žepni koledar za 1913 v Trstu

se dobi pri ANTONU VAUPOTIČU v
„Delavskem domu“, ulica Madonina 15.

**Svetle in zračne
pisarniške prostore**
(4 do 5 sob) v prvem nadstropju se išče. Ponudbe in
cena je nasloviti na A. P. poštni predal 26, gl. pošta.

Družinski koledar s slikami za navadno leto 1913.

ki ga je izdala in založila

Splošna delavska zveza „Vzajemnost“ za Kranjsko v Ljubljani.

Vsebina:

Libertaire: V zadnji uri (uvodna pesem). — Ka-
lendarji. — Beleške. — Splošni kalendarji. — Pošne, brzo-
javne in telefonske določbe. — Kolkovne lestvice. — Dolo-
čila za kolkovanje listin, spisov, računov, knjig itd. — Do-
hodninski davek (tabela). — Krone v markah in dolarjih ter
obratno (tabela). — Vojaška taksa (tabela). — Letni obzor.
— Slavko Filipič: Lučil (pesem). — Ivan Cankar:
Sopek cvetice. — Milka: Ne sanjajte! (pesem). — C. Fl.
Golar: Ljubica iz tovarne. — Petöfil-Josipov: Sanje
(pesem). — Vox-J. Molek, Chicago: Priredovka.
— Evica Rubič: Solnčna dežela (pesem). — Dr. Robert Dan-
neberg: Delavčeva usoda. — R. Korngold-J. Molek,
Chicago: Zadnja noč (slika iz ameriških delavskih bojov).
— Bojna pesem svobode (zgodovinska črtica). — Ferd. Ha-
nusch: Na potovanju. — Evgen V. Debs: Urinski.
— Ivan Cankar: Od Vrhovne do Borovnice. — P. F.: V na-
ravo! — Jamski tajnik H. And. Perko: Svetovnoznan
Postojnska jama, Eibin Kristan: Na planini (pesem). —
(gn. A. Stebi: Črtica o zrakoplovstvu. — Moderna reklama
poučen sestavek za čitatelje listov). — D. M.: Spomini.
(Odlomki iz predavanja sodr. M. Cobala v ljubljanski „Vza-
jemnosti“ dne 16. oktobra 1912). — Melhior Cobal: Po-
gled v preteklost rudarske organizacije na Slovenskem.
— Jakob Škerbic: Strojovna organizacija pekovskih pomoč-
nikov na Slovenskem. — Frank Petrič, Chicago: Nekaj
splošne zgodovine socialističnega gibanja v Ameriki.
— Alojzija Stebi: Ali si socialistinja? — Sirokovne organi-
zacije in socializem. — Dr. Anton Dermota: O obrtnih
sodiščih. — Za časopisje (poučen sestavek). — Oglasi in
beleške.

Slike:

12 koledarskih in več drugih vinjet. Dr. vitez Hocher
burger. — Nikolaj Njegus Vavrak. — Grof Karel Stürgkh
— Poslanec Franc Silberer. — Dr. Viktor Adler. — Ljub-
ljanske nune Uršulinke gredo na volišče. — Orožništvo raz-
ganja z nasajenimi bajonetmi radovedneže pred ljubljanskim
ženskim voliščem. — Sprevod tržaških in ljubljanskih so-
drugov na Dunajski cesti (cela stran). — Pozdravni govori
pred „Narodnim domom“. — Valentin Pittioni. — Giovani
Oliva. — Ivan Stravs, župan mesta Idrije. — Gpozicijski
ogrski poslanci gredo skupno pod vodstvom grofa Anponya
v parlament. — Vojaštvo straži ogrski parlament. — Ogrski
opozicijski poslanec Kovacs. — Diktator Hrvaške, Slavko
p. Cuvaj. — Avgust Bebel. — Italijansko taborišče v oazi.
— Italijanska straža opazuje gibanje v nasprotnem taboru.
— Umorjeni ruski ministri predsednik Stelin. — Evgen
V. Debs, soc. preds. kandidat v Združenih državah. — Emil
Seidel, soc. podpreds. kand. v Združenih državah. — Vol-
jaštvo na trgu pred parlamentom v Teheranu. — Ljubico iz
tovarne (2 slike). — „Da veš: Ti si naš kandidat“. — Pla-
ninske kočje „Prijeteljev prirode“ (5 slik). — Slike „Po-
stojnske jame (8 slik). — Razne vrste zrakoplovov in letal. —
stroj (5 slik). — E. Rusjan. — France Zeleznik. —
Anton Grablovič. — „Delavsko izobraževalno društvo“ v
Ljubljani 1. 1881. — Rok Drogenik. — Praznovanje 1. maj-
nika v Zagorju 1. 1903. — Eibin Kristan (cela stran). —
Josip Kopač. — Ignjat Mihevc. — Tamburaški zbor „Vza-
jemnost“ v Mostah. — Melhior Cobal. — Andrej Canžek.
— Skupina slov. vodilnih sodrugov v Chicagu. Slov. soc.
klub št. 27 v Clevelandu. — Slov. soc. pevski zbor v Mill-
waukee. — Delavske hiše v Ljubljani.

„Družinski koledar“ obsega nad 13 tiskovnih pol v veliki osmerki (nad 210 strani) in je
trdo vezan v krasne izvirne platnice. Koledar je izredno pripraven tudi za pisarne, ker obsega naj-
popolnejše določbe splošne vrednosti.

Cena: 1 izvod 1-20 K, po pošti 10 vin. več; 50—100 izvodov za organizacije po 1 K;
nad 100 izvodov po 95 vin. Na naročilo brez denarja se ne ozira. Pošilja se tudi po povzetju. V
kolportažo (proti poznejšemu obračunu) se pošilja le organizacijam na pismeno naročilo, opremljeno
z društvenim pečatom in podpisom predsednika in blaginika. Od kolportaze preostalih koledarjev
se ne vzame nazaj.

Naslov za naročbe:

Zveza „Vzajemnost“ v Ljubljani.

Ameriški sodrugji, za katere je prirejena posebna izdaja, dobe „Družinski koledar“ pri Jugoslovanskis
socialni tiskovni družbi v Chicagu. — Cena enemu izvodu 30 centov.

Potniki

v severno in južno AMERIKO
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtnicama, električno
razsvetljavo, brezčnim brzoplovom, na katerih je zaa vsakega
potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom,
svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakovrstna pojasnila daje drage volje brezplačno pri glavni
agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

SIMON KMETETZ Ljubljana,

Kolodvorska ulica štev. 26.